

Sprawozdanie

z realizacji działań PUP w Jaworze w 2012 roku

w ramach

„Powiatowego Programu Ochrony
Zdrowia Psychicznego
na lata 2011 – 2015”

Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze realizując *Program rozwoju zróżnicowanych form wspierania zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi* dąży do osiągnięcia szczególnie trudnego celu jakim jest aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi, które na ogół bardzo dobrze funkcjonują w warunkach środowiska pracy i szybko się do tego środowiska adaptują. Pierwszym i koniecznym warunkiem zaistnienia takiej osoby na rynku pracy jest oczywiście podjęcie leczenia, ale w przypadku tej grupy osób najlepszą drogą do wyzdrowienia jest powrót do normalnego życia społecznego i zawodowego. Jest to jednak w wielu przypadkach niemożliwe.

Piętno choroby psychicznej przyczynia się do społecznego wykluczenia i izolacji naznaczonych nim osób. To społeczne wykluczenie może dotyczyć bardzo wielu dziedzin, w tym również znalezienia pracy adekwatnej do zdobytych kwalifikacji. Osoby chore zdają sobie sprawę z negatywnego stosunku do nich. Często się o tym przekonują, kiedy poszukują pracy, a jedyną przeszkodą w jej znalezieniu jest wiedza pracodawcy o tym, że chorowali psychicznie. Pod wpływem panującego stereotypu sama informacja o przebytych leczeniu psychiatrycznym, przy braku jakichkolwiek objawów zaburzeń u danej osoby, prowadzi często do fałszywej interpretacji jej zachowania, zaniżonej oceny jej możliwości oraz znacznie utrudnia znalezienie zatrudnienia.

Na rynku pracy widać wyraźny wpływ stereotypów na postawy pracodawców wobec zatrudniania osób niepełnosprawnych, który jest szczególnie niekorzystny w odniesieniu do osób chorych psychicznie. Osoby te znajdują się na przedostatnim (po osobach niewidomych) miejscu na liście potencjalnych pracowników. (...) Chorzy psychicznie są traktowani na rynku pracy jako pracownicy nieproduktywni i niewiarygodni, wymagający specjalnej kontroli i nadzoru. Społeczeństwo, pracodawcy, media podtrzymują stereotypowe widzenie zwłaszcza chorych na schizofrenię, jako osób niebezpiecznych, agresywnych i niezdolnych do efektywnej pracy.¹

Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze w 2012 roku podjął próby zaktywizowania grupy tak silnie wykluczonej społecznie. Początkowym wsparciem dla osób z zaburzeniami psychicznymi był kontakt z pośrednikami pracy w Centrum Aktywizacji Zawodowej, podczas którego przeprowadzano wstępne rozpoznanie potrzeb tej szczególnie dyskryminowanej grupy. W zależności od oczekiwań klienta oraz możliwości zastosowania określonych form wsparcia pośrednicy inicjowali jego kontakt z odpowiednim specjalistą.

¹ „Przeszkody i szanse aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych na tle chorób psychicznych. Psychologiczna analiza problemu.” Projekt badawczy nr WUE/0041/IV/05 nt.: „Psychospołeczne uwarunkowania aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych” pod kierunkiem prof. dr hab. Anny Brzezińskiej, Warszawa 2006.

Realizując założenia wcześniej wspomnianego Programu pracownicy urzędu dokonywali prób aktywizacji osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez następujące działania:

1. organizację staży dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi w celu nabycia praktycznych umiejętności w miejscu pracy;
2. organizację kursów i szkoleń celem przygotowania osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi do podjęcia pracy lub rozpoczęcia działalności gospodarczej;
3. doskonalenie przepływu aktualnych informacji dotyczących aktywizacji osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi;
4. udzielanie porad grupowych i indywidualnych - trening umiejętności poszukiwania pracy;
5. prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi;
6. rozpowszechnianie informacji dotyczących osób niepełnosprawnych umożliwiających pomoc w poszukiwaniu pracy i podnoszeniu swoich kwalifikacji zawodowych;
7. propagowanie informacji nt. możliwości przystosowania tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi.

Powyższe działania skierowane były do pracodawców oraz osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jaworze z zaburzeniami psychicznymi.

Pośrednictwo pracy

Na dzień 31 grudnia 2012 roku w ewidencji urzędu pozostawało 35 osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi, z czego 16 posiadało status poszukującego pracy. Dla tej grupy jak i pozostałych osób niepełnosprawnych tut. urząd posiadał następujące oferty zatrudnienia:

1. pracownik ochrony fizycznej bez licencji w Przedsiębiorstwie Usługowym "JAREXS" Sp. z o.o.;
2. pracownik linii produkcyjnej - "DROBI" spółka Jawna";
3. pomocnik cukiernika - Martex Sp. J. Stanisław Furtak i s-ka ;
4. konsultant ds. telefonicznej obsługi klienta - MR JOB – Agencja Pracy Tymczasowej;
5. referent ds. rozliczeń w Spółdzielni Usługowej "PIAST";
6. sprzątaczką oraz palacz - ZUGS Antema Sp. z o.o.;
7. pracownik produkcji - MAXPOWER – Agencja Pracy Tymczasowej.

Do pracy udało się skierować tylko 3 osoby z zaburzeniami psychicznymi. Liczba ta potwierdza nadal panujące uprzedzenie do tej grupy niepełnosprawnych. Jednakże spośród 3 skierowanych 2 osoby uzyskały zatrudnienie. Dodatkowo 1 osoba niepełnosprawna z zaburzeniami psychicznymi otrzymała przez okres 2 miesięcy refundację kosztów przejazdu do miejsca pracy i z powrotem.

Prowadzenie kampanii szkoleniowo – informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi; Promocja programu

W celu przybliżenia korzyści z zatrudniania osób niepełnosprawnych i próby przełamania obecnych w świadomości pracodawców stereotypów Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze zorganizował w omawianym okresie bezpłatne szkolenie dla pracodawców z lokalnego rynku pracy. Szkolenie to zostało przeprowadzone przez Polską Organizację Pracodawców Osób Niepełnosprawnych z Wrocławia. Na szkoleniu przedstawiono informacje w kontekście Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz obopólne korzyści wynikające z zatrudnienia tych osób.

PUP opracował także własną ulotkę promującą zatrudnianie osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi, którą rozpowszechniał wśród pracodawców. Zamieszczono także informacje związane z tą grupą społeczną na stronie internetowej [tut.](#) urzędu pracy.

Zatrudnienie subsydiowane

Powiatowe urzędy pracy w razie braku propozycji odpowiedniego zatrudnienia dla bezrobotnych mogą inicjować oraz finansować zatrudnienie subsydiowane, czyli zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych oraz robót publicznych. Celem takiego zatrudnienia jest aktywizacja osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy w zamian za uzyskiwaną refundację części kosztów wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne. W 2012 roku [tut.](#) urząd skierował 2 osoby bezrobotne z zaburzeniami psychicznymi w ramach w/w prac, z czego 1 osoba uzyskała zatrudnienie na stanowisku robotnika drogowego. Na zatrudnienie tej osoby w ramach prac interwencyjnych Urząd Pracy w Jaworze wydatkował kwotę: 5.290,34 zł.

Organizacja staży

Prócz propozycji odpowiedniego zatrudnienia, w ramach ofert pracy niesubsydiowanej czy subsydiowanej, PUP starał się również wesprzeć klientów urzędu z zaburzeniami psychicznymi kierując ich na staże w miejscu pracy. W 2012 r. na staż w ramach projektu „Tylko dla aktywnych” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Działanie 6.1 Poddziałanie 6.1.3. Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych zawarto 1 umowę z pracodawcą, w wyniku której skierowano na staż 1 niepełnosprawną osobę bezrobotną posiadającą orzeczenie w zakresie upośledzenia umysłowego. Miejsce stażu zorganizowano w Domu Pomocy Społecznej w Jaworze. Stażystka wykonywała obowiązki salowej. Po zakończonym stażu osoba ta podjęła zatrudnienie. Łączna kwota finansowania stażu wyniosła 7.231,14 zł.

Organizacja szkoleń

Realizując działanie związane z organizacją kursów i szkoleń w 2012 r. tutaj urząd udzielił wsparcia 2 osobom bezrobotnym posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności związane z zaburzeniami psychicznymi. Uczestniczyły one w szkoleniach finansowanych ze środków Funduszu Pracy stwarzających możliwość uzyskania dodatkowych kompetencji i kwalifikacji. Obie osoby skorzystały ze szkolenia grupowego „Pomoc w Aktywnym Poszukiwaniu Pracy” natomiast jedna z nich wykazując się dużą aktywnością w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych dodatkowo skorzystała z możliwości sfinansowania przez PUP i ukończenia szkoleń „Kurs komputerowy od podstaw” oraz „Nowoczesne techniki sprzedaży z wykorzystaniem: terminala płatniczego, kasy fiskalnej, programu do fakturowania i modułem wizażu”.

Poradnictwo zawodowe i pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy

Oprócz działań związanych z wydatkowaniem środków finansowych Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze wspierał osoby bezrobotne z zaburzeniami psychicznymi poprzez usługę poradnictwa zawodowego. W grupie osób niepełnosprawnych, objętych wsparciem doradców, było 5 osób z upośledzeniem umysłowym oraz 13 z problemami zdrowia psychicznego. W celu objęcia tych osób kompleksową pomocą i wsparciem, prowadzone były różne ścieżki aktywizacji zawodowej. Osobom niepełnosprawnym został przedstawiony wachlarz możliwości z jakich mogą skorzystać oraz inne dodatkowe informacje przydatne dla tej grupy

społecznej. Pierwszy etap pracy z doradcą zawodowym polegał na analizie posiadanego wykształcenia, doświadczenia, umiejętności, predyspozycji, preferencji zawodowych oraz posiadanej wiedzy. Informacje zebrano na podstawie rozmowy indywidualnej oraz posiadanych narzędzi diagnostycznych tj. testów zainteresowań zawodowych, kwestionariuszy preferencji zawodowych, kwestionariuszy uzdolnień itp. Na podstawie posiadanych i zebranych danych doradca wspólnie z klientem opracowywał indywidualny plan działania. Osoby z zaburzeniami psychicznymi brały czynny udział w poradzie grupowej, gdzie nabywali umiejętności radzenia sobie ze stresem w trudnych sytuacjach, zaznajamiały się z pojęciami z zakresu asertywności i umiejętnością ich wykorzystania w życiu społecznym. Zajęcia miały na celu również lepsze poznanie własnej osoby oraz zmotywowanie do podjęcia kroków w kierunku zmiany swojej sytuacji zawodowej. Podczas zajęć jego uczestnikom pomagano w tworzeniu CV i listu motywacyjnego. Klienci korzystali także z sali informacji zawodowej, gdzie znajdują się komputery z dostępem do internetu, przewodniki po zawodach, informatory o szkołach i uczelniach oraz filmy edukacyjne na temat np.: autoprezentacji czy asertywności.

Odnosząc się do pomocy zaoferowanej przez Lidera Klubu Pracy, aktywizacją osób bezrobotnych posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w Klubie Pracy w 2012 roku na terenie powiatu jaworskiego objęto ogółem 101 osób w tym 7 osób z zaburzeniami psychicznymi. Z porad indywidualnych skorzystały 63 osoby niepełnosprawne natomiast w spotkaniach grupowych uczestniczyło 38 osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze w kolejnych latach planuje prowadzenie dalszych działań określonych w Programie, a w szczególności:

- dalsze poszerzenie i aktualizację wiedzy na temat zatrudnienia wspieranego i przedsiębiorczości społecznej przez pracowników urzędu, przedsiębiorców oraz osób z zaburzeniami psychicznymi,
- promocję oraz rozwój przedsiębiorczości społecznej i zatrudnienia wspieranego dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi (ulotki informacyjne),
- doradztwo w zakresie aktywizacji zawodowej w ramach instrumentów rynku pracy,
- poznanie postaw pracodawców na temat zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi na otwartym rynku pracy oraz zmiana negatywnych przekonań,
- zwiększenie liczby osób z zaburzeniami psychicznymi objętych pomocą z zakresu poradnictwa zawodowego, pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy i szkoleń,
- wzrost świadomości społecznej na temat funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi oraz potrzeby ich aktywizacji zawodowej,

- zwiększenie poziomu aktywizacji osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie propozycji ofert pracy lub stażu,
- wzrost poziomu zatrudnienia w grupie osób z zaburzeniami psychicznymi.

Realizując powyższe zamierzenia w kolejnych latach będzie można w większym stopniu zaktywizować poprzez pośrednictwo pracy tę specyficzną grupę klientów urzędu pomagając im w dążeniu, za ich zgodą, do efektywnego zatrudnienia.

Powiatowy Urząd Pracy w Jaworze w 2012 roku objął wsparciem 33 osoby niepełnosprawne z zaburzeniami psychicznymi z 35 pozostających w ewidencji bezrobotnych i poszukujących pracy.

P O W I A T O W Y
URZĄD PRACY
W JAWORZE

ul. Strzegomska 7, 59-400 Jawor,
tel. 76 729 11 00/ 76 729 11 15 fax 76 729 11 38
e-mail: wrja@praca.gov.pl, www.pup-jawor.pl